

**VETERINARIYA YO‘NALISHIDAGI TALABALARNING KASBIY
KOMPITENSIYALARINI RIVOJLANTIRISHDA INGLIZ TILINI
O‘QITISHNING TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISHNING
ILMIY-NAZARIY PEDAGOGIK ASOSLARI**

Kenjaboev Shokir Abdulxalimovich

*Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va
biotexnologiyalar universiteti Toshkent filiali
“O‘zbek va xorijiy tillar” kafedrasini mudiri dotsenti.*

E-mail: shokir29111962@mail.ru

Tel: +998915865962

Annotatsiya. Ushbu maqola ingliz tilini o‘qitishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish bo‘yicha tezkor samarali strategiyalarni aniqlashda shuningdek, ingliz tili asosida veterinariya talabalarining kasbiy mahoratlarini oshirish usullarini organishga bag‘ishlangan. Maqolada hozirgi kunda ta‘lim jarayonida veterinariya mutaxassisligi talabalariga ingliz tili o‘qitishda pedtexnologiyalardan foydalanish va darslarning samarali natija berishi, Tarbiyalash insonni hayotga, yashashga, ta‘lim olishga ijobiy tomondan tayyorlashdir. o‘qituvchining talabalarni qay darajada qiziqitira olishiga va ularni bilim olishga bo‘g‘liq masalalar ko‘rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar: Veterinariya atamalar, innovatsiyon texnologiya, yondashuv ananaviy metod, o‘quv-tarbiyaviy ishlarning mazmunini, zamonaviy metod, tarbiya jarayoni qonuniyatlari, pedtexnologiyalar, kompetensiya, axborot kominikatsiya texnologiyalari, uzluksiz ta‘lim, nutq kompetensiyasi, vosita, didaktika, dastur, kompyuter, ijtimoiy lingvistik tayyorgarligini oshirish, imkoniyat.

Pedagogika fan sifatida ikki bo‘limdan: tarbiya va o‘qitish nazariyasidan iborat bo‘lib, tarbiya jarayoni qonuniyatlarini, uning struktura va mexanizmlarni tadqiq qiladi, o‘quv-tarbiya jarayonini tashkil qilishning nazariyasi va metodikasini, uning mazmuni, qonun-qoidalari, tashkiliy shakllari va usullarini ishlab chiqadi. Tarbiya va didaktika (o‘qitish nazariyasi) metodika uchun asos fan hisoblangan pedagogikaning o‘zaro bog‘liq sohalari xisoblanadi. Pedagogika bilan metodika o‘zaro bog‘liq va biri ikkishisini to‘ldiradi. Xorijiy tillarni o‘qitish metodikasi umumiy pedagogikaga nisbatan xususiy didaktika sanaladi. Ma‘lum tilni o‘qitish metodikasiga — ingliz, nemis, fransuz va ispan tillarini o‘qitishga nisbatan chet tillar o‘qitish metodikasi umumiy metodika hisoblanadi.

Har qanday fanni o‘rgatishda, shu jumladan, ingliz tilini o‘qitishda ham, o‘qituvchi uchun asosiy yo‘l-yo‘riqlar sifatida didaktik yoki pedagogik tamoyillar xizmat qiladi. Oliy ta‘lim muassasasida o‘quv-tarbiyaviy ishlarning mazmunini,

tashkiliy shakllari va metodlarini tarbiyaning umumiy maqsadlarini o'quv jarayonining qonuniyatlariga muvofiq ravishda belgilaydigan umumdidaktik tamoyillar hisoblanadi. O'qitish qonuniyatlarini didaktik tamoyillarda aniq aks etishi pedagogika va u bilan bog'lik barcha fanlarning rivojlanish darajasi bilan belgilanadi. Pedagogika fani Ya. A. Komenskiy, K. D. Ushinskiy, A. Disterverg va boshqa pedagoglarning qimmatli va ilg'or pedagogik g'oyalaridan pedagogika tamoyillarini aniqlash va rivojlantirish uchun tanqidiy foydalanish, ya'ni xorijiy tillarni o'qitish metodikasi bu tamoyillarni chet tilining xususiyatlariga moslashtirib ishlatadi. Pedagogika tomonidan ishlab chiqilayotgan tamoyillar jamiyatning faol, ongli, har tomonlama rivojlangan, yuqori madaniyatli, ma'naviyatli shaxslarni tarbiyalab yetishtirishi bilan belgilanadiki, bu jarayon o'quv jarayonining qonuniyatlariga asoslanadi. Ingliz tillarini talabalarga o'qitishning pedagogik asosini tashkil qiluvchi asosiy pedagogik-didaktik tamoyillar quyidagilar hisoblanadi:

ta'limning ilmiylik tamoyili, uning tarbiyaviy xarakteriga ega ekanligi;

ta'limdagi onglik, faollik, ko'rgazmalilik, tizimlilik va bilimni puxta o'zlashtirishlik;

ta'lim va tarbiyaning birligi;

o'qitishda talaba, o'quvchilarning individual xususiyatlarni hisobga olishlik tamoyillari hokazolar.

Pedagogik (didaktik) tamoyillar o'zaro bir-birlari bilan uzviy bog'liq bo'lib, ma'lum tizimni tashkil qiladi. Yuqorida biz ko'rsatib o'tgan tamoyillarning hech qaysisi universal tamoyil hisoblanmaydi va umumiy tizimdan ajralgan holda qo'llanishi kutiladigan natijani bermaydi. Ta'limda ilmiylik tamoyili bilimlarning tizimli ravishda o'zlashtirishni taqozo qiladi. Til va nutq materialini tanlash, o'rganilayotgan hodisalarni, tushunchalarni va qonuniyatlarning mohiyatini oshish fan talablariga muvofiq ravishda amalga oshiriladi.

Ta'lim muassasalarida o'qitiladigan darsliklar va o'quv qo'llanmalarida ilmiy dalillarning noto'g'ri talqin qilinishiga yo'l qo'yilmaydi.

Ingliz tilini o'rganishga nisbatan ilmiylik tamoyili til, nutq va nutq faoliyati haqida zamonaviy bilimlar darajasiga mos ravishda metodikaning so'nggi yutuqlari va u bilan bog'liq fanning mazmunini aniqlash, fanni o'qitish metodlari, usullari, vositalarini tanlash, ilmiy haqiqat va amaliy qiymatga ega bo'lgan o'quv materiallarni o'rganishni bildiradi. Tarbiyalash insonni hayotga, yashashga, ta'lim olishga ijobiy tomondan tayyorlashdir. Ta'limning tarbiyaviy tamoyili o'quvchi va talabalar dunyoqarashida ular tomonidan axloq va odobni egallashda, ularning jismoniy kush va aqliy qobiliyatlarini rivojlantirishda va shaxsni kamol topishida o'z ifodasini topadi. O'qituvchining faoliyati o'quvchi va talabalarda vatanparvarlik, ijtimoiy-iqtisodiy va kasbga oid bilimlarni ijtimoiy foydali mehnat bilan bog'lash ko'nikmasini yuksaltirishga qaratilishi kerak. Tarbiya jarayonida shaxsni voyaga yetkazishning

omillari jamiyat taraqqiyoti va talabi bilan belgilanadi.

o'qitish texnologiyalarini takomillashtirishning ilmiy-nazariy pedagogik asoslariga tayangan holda, bugungi kunda mamlakatimizda ta'lim sohasidagi amalga oshirilgan keng qamrovli islohotlar natijasida, zamonaviy talablar asosida ta'lim sifatini oshirish, jumladan, ingliz tili o'qituvchilarini xalqaro malaka talablari asosida ilg'or xorijiy tajribalarga asoslangan milliy tizimi yaratildi. Shular bilan bir qatorda ingliz tili o'qituvchilari mehnatini ilmiy jihatdan sifatli tashkil etishga kommunikativ kompetensiyalarni shakllantirishga oid yondashuvlarni ta'lim jarayonida samarali foydalanish zarurati ko'zga tashlanmoqda.

2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasida ijtimoiy sohani rivojlantirish masalalariga ham jiddiy e'tibor qaratilib, «yuksak bilimli va intellektual rivojlangan avlodni tarbiyalash» muhim vazifa sifatida e'tirof etilgan. Shu nuqtai nazardan qaraganda, mazkur vazifalarni amalga oshirishda o'qituvchi mehnatini ilmiy jihatdan to'g'ri tashkil etish, kompetentli ilmiy pedagogik kadrlar zaxirasini yaratish, bu borada bugungi kunda ingliz tili o'qituvchilarida ijtimoiy kommunikativlikni faollashtirish, ijtimoiy lingvistik tayyorgarligini oshirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Haqiqatan ham, xalqimizning kelajagi, mustaqil O'zbekistonning istiqboli ko'p jihatdan o'qituvchi, uning saviyasi, ilmiy tayyorgarligi, fidoyiligi, yosh avlodni o'qitish va tarbiyalash ishiga bo'lgan munosabatiga bog'liq. Kelajak avlod haqida qayg'urish, sog'lom, barkamol avlodni tarbiyalab yetkazishga intilish bizning milliy xususiyatimizdir. Hozirgi zamon o'qituvchisi o'z pedagogik mehnati jarayonida qator ta'lim-tarbiyaviy vazifalarni bajaradi. U avvalo ta'lim muassasalari o'quv jarayonining asosiy tashkilotchisi. O'qituvchi ta'lim-tarbiya jarayonida hamda darsdan tashqari faoliyatda talabalarning porloq kelajagi uchun javobgar shaxsdir. Ushbu ulkan mas'uliyat ijobiy natijalar berishi uchun o'qituvchi avvalo o'zining pedagogik mahoratiga tayanadi. Pedagogik mahorat shunday bir malakalar yig'indisidirki, uning natijasi o'qituvchi mehnati va talabalar xulqi, odobi, tarbiyasida, kelajakda yetuk mutaxassis kadr bo'lib yetishishida o'z aksini topadi.

Ayniqsa, oliy ta'lim muassasalarida xorijiy tillarni, xususan ingliz tilini o'qitish masalasi keng muhokamalarga sabab bo'lmoqda. Misol uchun, Rossiya, Finlandiya, Germaniya, Fransiya, Kanada, Braziliya kabi rivojlangan mamlakatlar tajribasi, talabalarga ingliz tilini o'qitishda lingvistik hamda sotsiolingvistik kompetensiyalarni rivojlantirish uchun o'quv jarayoniga interfaol relevant o'qitish zamonaviy metodlarini joriy etish, mashqlardan mavzularga moslarini tanlash, zamonaviy multimedia o'quv resurslar ishlab chiqish va ularni amaliyotga tatbiq qilishning o'quv-metodik ta'minotini takomillashtirish bo'yicha keng ko'lamlı ishlar olib borilmoqda. Jahon ta'lim va ilmiy tadqiqot muassasalarida ingliz tilini o'qitishda bir qancha kompetensiyalarni shakllantirish, xorijiy tillarni o'qitish ta'limini zamonaviy axborot

texnologiyalaridan foydalanib tashkil qilish bo'yicha turli ilmiy izlanishlar olib borilmoqda.

Bugungi kunda rivojlanayotgan O'zbekistonning 3-renessans sharoitida barcha sohalarga "raqamli iqtisodiyot" atamasi kirib kelmoqda. Chunki, biz jamiyatimizni jahon hamjamiyati bilan integratsiyaga kirishish haqida so'zlar ekanmiz, bu yo'nalishda transformatsiya qilingan ya'ni yangilangan sun'iy aql va kognitiv intellektual texnologiyalar (Artifisial Intelligennse teshnologies) jadal taraqqiy etayotganligini inobatga olishimiz zarur. Mazkur turdagi texnologiyalarni ingliz tilini o'qitishda qo'llash kun sayin takomillashmoqda. Aniqroq aytsak, ushbu dolzarb masalani chet tili o'quv predmeti rivoji bilan tasavvur qilsak, amaldagi ingliz tilini o'qitish jarayonini avtomatlashtirish hamda talabalarni zamonaviy texnologiyalardan foydalanib ingliz tilini o'rganishga tayyorlash zarur.

O'qituvchi mehnatining muvaffaqiyati va samarasi uni ilmiy jihatdan puxta tashkil etish, mehnatni oqilona uyushtirishga ta'sir etadigan shart-sharoitlar va mehnatni amalga oshirish yo'llarini to'g'ri belgilashga bog'liq. "O'qituvchi mehnati doimo ijodkorlik bilan amalga oshiriladi. Shuning uchun o'qituvchi avvalo o'z faoliyatini rejalashtirishda o'zi puxta egallagan pedagogik mahorati va o'z ilmiga tayanishi lozim¹". Hozirgi zamon axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining taraqqiyoti davrida ingliz tili o'qituvchisi mehnatini ilmiy asosda tashkil qilish fan va texnika yutuqlarini o'qituvchi tomonidan qay darajada o'zlashtirilishiga ham bog'liq. Shu bilan birga o'qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil qilish uchun fanlar integratsiyasi, ijtimoiy fanlarning eng so'nggi yutuqlarini muntazam o'zlashtirib borish shart. Ushbu bilimlar axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, matbuot, ilmiy jurnallar, ilmiy adabiyotlar asosida o'zlashtiriladi. Shuni alohida ta'kidlash joizki, o'qituvchi mehnatini ilmiy asosda tashkil etishda vaqtdan unumli foydalanish, o'zining keng imkoniyatlarini hamisha hisobga olish, o'quv va tarbiya jarayonida har bir daqiqadan unumli foydalanish, vaqtni bekorga o'tkazishga yo'l qo'ymaslik muvaffaqiyat garovidir.

O'qituvchi mehnati ilmiy jihatdan to'g'ri tashkil etilishi uni mustaqil, erkin ijodiy faoliyat ko'rsatishi, o'z fikr-mulohazalarini aniq va mukammal bildirishi, har tamonlama shakllangan komil insonni tarbiyalash, o'z kasbini puxta o'zlashtiradigan yetuk mutaxassis tayyorlashga zamin yaratadi.

Hozirgi zamon ilmiy nazariy va metodologik tizimlariga tayangan holda ta'kidlash joizki, o'qituvchi mehnatiga ta'sir qiluvchi hamda ijtimoiy xususiyatga ega bo'lgan muhim yo'nalishlardan biri o'qituvchining ob'ektiv-shaxsiy xususiyatlaridir.

Bugungi kunda O'zbekistonda ta'lim tizimida talabalarga ingliz tilini o'qitishda samarali usullaridan foydalanish, xorijiy tajribalar asosida xorijiy tillarni o'rgatishni

¹ Ахлиддинов Р.Ш. Умумий ўрта таълим сифатини бошқаришнинг ижтимоий-педагогик асослари (Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида). Пед.фан.док. ...дисс. – Т., 2002. -338-6

zamonaviy tashkil etish, talabalarda lingvistik va sotsiolingvistik kompetensiyalarni rivojlantirishning me'yoriy asoslari va moddiy texnik bazasi yaratildi. "Maktab ta'limini rivojlantirish biz uchun buyuk umummilliy maqsadga, umumxalq harakatiga aylanishi lozim. Ta'lim-tarbiya sohasida zamonaviy va oqilona tizim yaratish, o'qitish metodlari, bilim berishda ilg'or xorijiy tajribalardan foydalanish, tarbiyada esa milliy an'ana va qadriyatlarga suyanish muhim"² ustuvor vazifa etib belgilandi. Natijada ingliz tilini o'qitishda lingvistik va sotsiolingvistik kompetensiyalarni rivojlantirish metodikasi, tizimi, lingvodidaktik ta'minoti asoslarini aniqlashtirish, kommunikant (resipient, produksient) va kognezant shaxsini kamolga yetkazish yo'nalishlarida ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirishning pedagogik imkoniyatlari kengaydi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 29-apreldagi PF-5712-sonli "Xalq ta'limi tizimini 2030- yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi" to'g'risida"gi farmonlari, 2019-yil 3-maydagi PQ-4306-son "Iqtidorli yoshlarni aniqlash va yuqori malakali kadrlar tayyorlashning uzluksiz tizimini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019-yil 5-apreldagi 281-son "Umumta'lim maktablari uchun muqobil darsliklarni yaratish va ulardan foydalanish tizimiga bosqichma-bosqich o'tish mexanizmini joriy etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarorlari mazkur tizim faoliyatini tubdan takomillashtirish uchun dasturul amal bo'lmoqda. Ushbu muhim xujjatlar asosida ishlab chiqilgan yo'l haritasi umumiy o'rta ta'lim tizimini rivojlantirishga asos bo'la olmoqda. Shuningdek, unda professional kadrlarni tayyorlash hamda o'qitish metodikalarini takomillashtirish, ta'lim-tarbiya jarayoniga individuallashtirish tamoyillarini bosqichma-bosqich tatbiq etish masalalarining hal qilinishi belgilab berilgan. Mazkur vazifalar umumiy o'rta va oliy ta'limda xorijiy tillarni o'rgatish o'quv predmetlarining mavjud holatini yaxshilash, sifat va samaradorlikni ta'minlash va ushbu jarayonni zamonaviylashtirishga asos bo'lib xizmat qildi.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 7-fevraldagi PF 4947-sonli "2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha "Harakatlar strategiyasi"ning to'rtinchi bandi (Ijtimoiy sohani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari)da ta'lim va fan sohasini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratiladi. Ushbu muhim xujjatda, uzluksiz ta'lim tizimi faoliyatini yanada takomillashtirish, sifatli ta'lim xizmatlari imkoniyatlarini oshirish, mehnat bozorining zamonaviy ehtiyojlariga mos yuqori malakali kadrlar tayyorlash siyosatini davom ettirish, ta'lim muassasalarini kompyuter texnikasi va o'quv-metodik qo'llanmalar bilan jihozlash orqali ularning moddiy-texnika bazasini mustahkamlash yuzasidan maqsadli chora-tadbirlarni ko'rish, umumiy o'rta ta'lim sifatini tubdan oshirish, chet tillar hamda boshqa muhim va talab yuqori bo'lgan fanlarni

² «Халқ сўзи» газетаси, № 174 (7373), 24.08.2019. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 23 август куни халқ таълими тизimini ривожлантириш, педагогларнинг малакаси ва жамиятдаги нуфузини ошириш, ёш авлод маънавиятини юксалтириш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилиши.

chuqurlashtirilgan tarzda o‘rganish³ ustuvor vazifalar qilib belgilandi.

Shuni alohida e‘tirof etish lozimki, ingliz tili darslarida pedagogik texnologiya turlarini tanlash shakllanayotgan bilim, ko‘nikma va malakalar, tashkil etilayotgan darslar shakli va qo‘llanilayotgan metodlar hamda metodik usullarning xususiyatiga bog‘liq.

Ingliz tilini o‘rganish jarayonida talabalar o‘rtasida kasblararo muloqotlarni takomillashtirishda ingliz tili nafaqat o‘z yo‘nalishi, balki o‘z kasbiy madaniyati bilan ham solishtirish ob‘ekti bo‘lib xizmat qilishi mumkin. Taqqoslash jarayonida talabalar ikki yoki undan ortiq kasblarning sohaviy infratuzilmasining aloqa nuqtalarini tushunadilar va qayta ko‘rib chiqadilar. Ammo eng muhimi, talabalar tanlagan kasblarining ichki tuzilishiga kirib, o‘z fikrlarini tahlil qilishni, ifoda etishni o‘rganadilar, bu o‘z navbatida kasbiy faoliyatlarida o‘z ona tillarida fikrlash g‘oyalari yanada nozikroq idrok etishga, uning umumiy ufqlarini kengaytirishga, rivojlantirishga yordam beradi. Shaxsning fikrlash va nutq qobiliyati rivojlanadi. Binobarin, bu shaxsda madaniyatlararo munosabatlar vakolatining oshishiga olib keladi⁴.

Bunda Ye. Fillipsning so‘zlariga amal qilish zarur: “Dunyoni ko‘rishda va ikkala ko‘zning imkoniyatidan foydalanish masalasi juda qiziq”⁵.

Muallifning fikricha, o‘rganilayotgan madaniyat vakillarining dunyoqarashi asoslarini o‘rganmasdan, tilshunoslik va mintaqashunoslikni o‘rganish dunyoga bir ko‘z bilan qarashga o‘xshaydi. Muallif ingliz tilini o‘rganayotganda o‘rganilayotgan madaniyat haqidagi bilimlarga va unga nisbatan ijobiy munosabatni takomillashtirishga alohida e‘tibor qaratishi lozim, deb hisoblaydi. Bu talabalarni gipotezalarni kuzatish, ta‘riflash va isbotlash orqali o‘zga madaniyatni o‘rganishga olib keladi.

Ingliz tilini o‘qitishning maqsad va vazifalariga, talabalarning psixologik xususiyatlarini, ularning qiziqishlarini inobatga olgan holda, o‘qitishning zamonaviy usullari va texnologiyalaridan kelib chiqib, biz lingvistik va sohaviy manbalarni tanlashning quyidagi tamoyillari va mezonlarini ajratib ko‘rsatamiz:

Kommunikativ tamoyil. Bu muloqot (bosma matnlar orqali) orqali xorijiy til madaniyatining o‘ziga xos aspektlarini o‘zlashtirishni o‘z ishiga oladi, uning maqsadi o‘zaro tushunishni ta‘minlash, ingliz tilida muloqotni murakkablashtiradigan, ya‘ni kommunikativ kompetensiyani pasaytiradigan ba‘zi holatlarni chiqarib tashlashni talab qiladigan shartlar xususiyatlarini bilmaslik.

Haqiqiy va zamonaviy matn manbalari monolog va dialogik nutqda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish uchun muammoli vaziyatlarni yaratishga yordam beradi.

³ Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси. ПФ-5712-сон. 2019 йил 29 апрель. <http://www.lex.uz/docs/4312785>

⁴ Зимняя, И. А. Ключевые компетенции — новая парадигма результата образования / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня. - 2003. - № 5. - С. 36-45.

⁵ Phillips, Elaine. IC? I see! Developing learners' intercultural competence// LOTE CED Communique, issue 3. Retrieved February 17, 2004.

Lisoniy mamlakatshunoslik komponentini o'zlashtirish kompetensiyasini lisoniy mamlakatshunoslik fani yuzaga keltiradi. Ya'ni ular tili o'rnanilayotgan mamlakatining milliy urf-odatlarini, an'analari, aniq tartiblari haqidagi tasavvurlarning yaxlit tizimini vujudga keltiradi. Bu tizimni "mazkur tilning leksik tarkibidan topish mumkin bo'ladi. Ya'ni, unda o'sha tilda aloqa qiluvchilar bilan bir xil ma'lumotlarni olish va shu til egalari ongidagi barcha tushunchalar leksikada mavjud bo'lib, ushbu til madaniyati haqida to'la tasavvur tug'diradi, bu esa, kommunikatsiyaning to'laqonli amalga oshishiga imkon beradi"⁶.

Olib borilgan tadqiqotlar natijasida bizning fikrimizsha, ingliz tilida o'qish uchun lozim bo'ladigan matnlarni tanlashning asosiy mezonlari quyidagilardan iboratdir:

1. Manbalarning belgilangan mavzuga mosligi.
2. Milliy va madaniy komponentning mavjudligi.
3. Mavjud manbalarning ta'lim maqsadlarini hal qilishda yordam berish qobiliyati.
4. Matnlarning talabalar yoshi va qiziqishlariga mosligi.
5. Manbaning talabalar uchun zarurligi va ahamiyati.
6. Matn tilining sodda va tushunarli bo'lishi.
7. Matnlarning talabalarda ijobiy emotsiyalar hosil qilishi.
8. Matnning dolzarbligi, yangiligi va zamonaviyligi.
9. Fanlararo aloqalarni yuzaga chiqarish imkoniyati.

Shunday qilib, talabalarining til o'rganish qobiliyatini o'zlashtirishi ingliz tilini o'rganish jarayonida talabalar o'rtasida sohalararo muloqot munosabatlarni takomillashtirishga yordam beradi.

Bugungi kunda ingliz tilini integrativ yondashuv asosida o'qitishni tashkil etish fanlararo aloqalarni kuchaytirishga, talabalarining turli fanlardan kerakli ma'lumotlarni olish va mavzularga oid axborotlarni to'plash, ulardan nutqiy vaziyatga mos holda foydalanish kompetensiyasini shakllantirishga ko'mak berishi aniqlangan. Bu o'rinda xorijiy tillarni o'qitishda nutq faoliyatining barcha turlarining teng rivojlantirilib borilishi ham juda katta ahamiyatga ega bo'lib, o'quvchi-talabalarining o'z faoliyatida turli sohaviy fanlardan egallagan bilimlarini nutq faoliyati turlarining to'rt turi – tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish orqali amaliy qo'llash malakalarini shakllantirishga yordam beradi. Demak, integrativ yondashuvda turli fanlardan egallangan bilimlarni o'zaro bog'lashgina emas, balki nutq faoliyatining tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish turlarini integratsiyalash ham xorijiy tillarni egallashlarida va uni kasbiy faoliyatlarida qo'llay olish imkoniyatini oshirishga xizmat qiladi.

6

https://www.researchgate.net/publication/365161252_Talabalar_urtasida_madaniyatlararo_munosabatlarni_takomillastirishda_ingliz_tili_fanining_pedagogik_saloati/citation/download?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19

Adabiyotlar:

1. Ахлиддинов Р.Ш. Умумий ўрта таълим сифатини бошқаришнинг ижтимоий-педагогик асослари (Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида). Пед.фан.док. ...дисс. – Т., 2002. -338-б
2. «Халқ сўзи» газетаси, № 174 (7373), 24.08.2019. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев раислигида 23 август куни халқ таълими тизимини ривожлантириш, педагогларнинг малакаси ва жамиятдаги нуфузини ошириш, ёш авлод маънавиятини юксалтириш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилиши.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси. ПФ-5712-сон. 2019 йил 29 апрель. <http://www.lex.uz/docs/4312785>
4. Зимняя, И. А. Ключевые компетенции — новая парадигма результата образования / И. А. Зимняя // Высшее образование сегодня.- 2003. - № 5. - С. 36-45.
5. Phillips, Elaine. IC? I see! Developing learners' intercultural competence// LOTE CED Communique, issue 3. Retrieved February 17, 2004.
6. https://www.researchgate.net/publication/365161252_Talabalar_urtasida_mad_aniatlararo_munosabatlarni_takomillastirisda_ingliz_tili_fanining_pedagogik_saloiti/citation/download?_tp=eyJjb250ZXh0Ijp7ImZpcnN0UGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIiwicGFnZSI6InB1YmxpY2F0aW9uIn19